

Naloga 3201A

OPREDELITEV UČENJA IN PROCES POMNENJA

PROCES AKTIVNEGA IZGRAJEVANJA SMISLA

1. Odgovori na spodnja vprašanja.

- A. Opiši tri stvari, ki si se jih naučil v zadnjih nekaj letih (eno spremembo v dejavnosti, eno v doživljanju in eno v razmišljanju). Pri tem imej v mislih ne-šolsko učenje. Svoj seznam primerjaj in dopolni z opisom, česa vsega se učimo, ki je naveden v učbeniku.
- B. Opredeli pojem učenja.
- C. Pojasni definicijo na vsaj dveh primerih iz vsakdanjega življenja.
- D. Napiši, katere tri faze poznamo v procesu pomnjenja?
- E. Napiši, na katere načine lahko poteka obnavljanje naučenega gradiva?
- F. Razmisli in napiši razloge, zakaj količina obnovljenih informacij pogosto ni enaka količini shranjenih informacij.
- G. Katero fazo v procesu pomnjenja preverjajo učitelji pri pisnem ali ustnem ocenjevanju?
- H. Napiši primer za vprašanje pri kateremkoli učnem predmetu, ki zahteva priklic naučenega gradiva in primer za vprašanje, ki zahteva prepoznavanje učnega gradiva.

2. Andraž posluša učiteljevo razlago in sproti piše zapiske v zvezek. Pri tem ima občutek, kot da sploh ne ve, kaj piše, kot da mu gredo učiteljeve besede iz ušesa naravnost v roko in nato na papir. Andraž nato doma ponovno pozorno in z razumevanjem prebere zapiske ter si ob rob zvezka izpisuje ključne besede. Izdela tudi miselni vzorec s 5 – 7 vejami (puščicami), da bi si lažje zapomnil bistvene informacije iz predavanja. S tako organiziranimi podatki Andraž ponavlja za test, prejete informacije si zapomni za dalj časa in jih uspešno obnovi na testu.

- A. Poimenuj tri vrste spomina (zapišite na črto v okvirček).

- B. V besedilu naloge poiščite del, ki se nanaša na posamezno vrsto spomina.
- C. Primerjaj vse tri vrste spomina glede na obseg in glede na trajanje. Pojasni, kakšni so razlogi za izgubljanje informacij pri prehajanju iz ene v drugo vrsto spomina.

1) Oglej si posnetek na spletnem naslovu YouTube in nato odgovori na vprašanja.

- A. Kako imenujemo strukturo v možganih, ki sodeluje pri shranjevanju informacij v spomin in kje natančno se ta struktura nahaja? Na spletnem brskalniku (npr. Google) poišči sliko, ki nazorno predstavlja položaj te strukture v možganih in jo prilepi na to mesto.
- B. Na spletu poišči članek, ki opisuje vlogo te specifične strukture pri spominu. Pripni članek in ga pravilno citiraj. Navedi glavne ugotovitve članka.

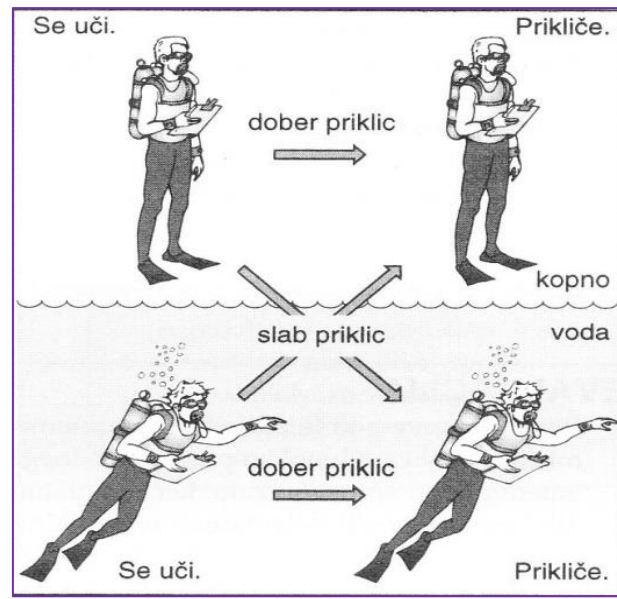
2) Informacije so v dolgotrajnem spominu shranjene kot predstave (predstavni spomin) ali v obliki pojmovnih mrež, s katerimi je shranjen le pomen snovi (semantični spomin). Nadalje je v dolgotrajnem spominu tudi spomin na to, kako opravljamo določene postopke (proceduralni spomin) in na dogodke iz preteklosti (epizodni spomin), skupaj s čustvi, ki smo jih takrat doživljali. Velik pomen pri pomnjenju ima pozornost.

- A. Za vsako izmed zgoraj opisanih vrst spomina navedi konkretni primer iz življenja. Pomagaj si z učbenikom.

3) V Bowerjevi študiji (1981; po Hayes in Orrell, 1998) so preučevalci en teden vodili dnevnik in si zapisovali vse stvari, ki so se jim zgodile (prijetne, neprijetne). Nato so jih spravili v lahen

hipnotični trans in jih prosili, naj se spominjajo preteklega tedna (polovici so sugerirali, da so dobrega, polovici pa, da so slabega razpoloženja). Osebe, ki so bile dobro razpoložene, so se spomnile mnogo več prijetnih stvari, ki so se jim zgodile v preteklem tednu, osebe, ki so bile slabo razpoložene, pa so se spomnile mnogo več slabih stvari.

Godden in Baddeley (1975; po Hill, 2001) pa sta ugotovila, da so potapljači seznam besed, ki so se ga naučili na kopnem, dvakrat bolje priklicali na obali kot pod vodo, obratno pa je bilo s potapljači, ki so se učili pod vodo.

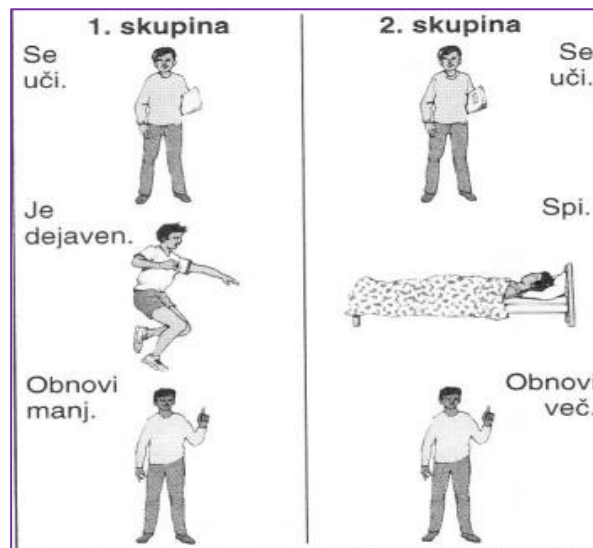

Slika 1: Od konteksta odvisni spomin

(vir: Hill, 2001; str. 71)

- A. Zgornji dve in podobne študije nam kažejo, da je spomin lahko odvisen od duševnega stanja oziroma od okolja, ki je bilo prisotno med učenjem snovi. Na vpliv katerega duševnega procesa na spomin lahko sklepamo na podlagi prvega eksperimenta, opisanega zgoraj?
- B. Kako bi lahko spoznanja na podlagi zgornjih raziskav uporabili pri šolskem učenju? Na kakšen način bi lahko organizirali domače učno okolje in način učenja, da bi le-tega čim bolj približali kasnejši testni situaciji?
- C. Kateri dejavniki po vašem mnenju še lahko vplivajo na uspešnost pomnjenja? Pojasnite; tudi na podlagi lastnih izkušenj.

4) Jenkins in Dallenbach (1924; po Hill, 2001) sta v raziskavi dvema skupinama preizkušancev dala za naučiti se nesmiselne zloge. Ena skupina se jih je učila zjutraj, druga pa zvečer pred spanjem. Po 1, 2, 4 in 8 urah sta obe skupini priklicali manj, a je dnevna skupina pozabila precej več.

Slika 2: Vpliv odmora na spominjanje

(vir: Hill, 2001; str. 70)

Razmisli in napiši, kakšni bi bili lahko vzroki za zgoraj opisan rezultat. Pri odgovoru si pomagaj z učbenikom, stran 52 (sestavek Zanimivost – zakaj je odmor tako blagodejen za pomnjenje).

Standard znanja	
Rdeče	Minimalne zahteve, ki so pogoj za oceno 2.
Modro	Temeljne zahteve, ki so pogoj za oceno 3 ali 4.
Zeleno	Višje zahteve, ki so pogoj za oceno 4 ali 5.